

Medborgarförslag om ortsnamnet Handen

Dag Swenson, Gillet-medlem i Handen, har lämnat in nedanstående medborgarförslag till kommunen.

Ett medborgarförslag kan inte stödjas formellt till kommunen, men kontakta Dag och stöd hans tankar om du delar dem!

Medborgarförslag

Vilja våga värna och bevara ortnamnen i Haninge

Inledning

Att värna och bevara ortnamn m m är en kulturhistorisk skyldighet i alla kommuner. God ortnamnsred är inskrivet i kulturmiljölagen, SFS 1988:950 med ändringar t o m 2015:852

Där stadgas i 1:a kapitlet:

God ortnamnsred

4 § Vid statlig och kommunal verksamhet ska god ortnamnsred iakttas.

Det innebär att

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl,
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte

hävdvunna stavningsformer talar för annat,

- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn, och
- namn på svenska, samiska, finska och meänkieli så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.

Namn som godkänts av Lantmäteriet ska i statlig och kommunal verksamhet användas i sin godkända form. *Lag (2013:548).*

Bakgrund

Haninge har tyvärr gjort ett antal misstag i detta avseende. Samtidigt noteras att kommunen avseende vägnamn gjort en kulturhistorisk insats och bl a satsat på en skrift "Vägnamn i Haninge" och konstaterat att "Vägnamnen berättar om vad som varit och de kan berätta om vår tid". Detta borde gälla även namnen på våra orter och platser i Haninge.

En tidig kommunledning i det relativt nybildade Haninge ville få bort namnet på centralorten Handen. Troligen ansåg man det för belastat av de bestialiska och beklagliga morderna i det nybyggda affärscentret i centrala Handen i januari 1967. Man lyckades få SL att ändra det ursprungliga namnet på järnvägsstationen till Haninge Centrum, vilket vållade en hel del missförstånd, förvirring och felaktiga avstigningar. Vidare fick man dåvarande Postverket att ersätta tidigare postortnamn såsom Handen, Vendelsö etc med det gemensamma Haninge.

Vidare önskade man introducera Haninge som ortnamn genom att kalla Handen för Haninge Centrum och fick namnet på busshållplatsen i Handens centrum ändrad till Haninge Centrum. Att ägarföreningen i centrets galleria inregistrerat det som skyddat företagsnamn på sitt köpcentrum bekymrade inte kommunen.

Efter stora insatser lyckades en senare kommunledning få SL att återinföra Handen som namn på järnvägsstationen och få Posten att återinföra de gamla postortnamnen. Dock återstår fortfarande ett byte av namnet på busshållplatsen till Handens centrum.

Kommunen har vidare i kontakter med Lantmäteriet framfört önskemål om att byta ut ortnamnen Brandbergen och Jordbro, som man ansett vara belastade.

Senare initierades ett projekt i syfte att bygga ut kommundelen Vega i ett större projekt, benämnt Vegastaden, vilket basunerades ut. Detta ledde bland annat till att det nu finns ett Vega Stadshotell. Kommunen har dock sedan ändrat sig, bytt fot och namnet är nu kort och gott Vega, som det tidigare varit. Dock läser man ibland i lokal- och dagstidningar fortfarande om Vegastaden.

Ett liknande misstag har nyligen gjorts på nytt i och med att ett stort byggprojekt i centrala Handen benämns Haningeterrassen. I remissvar avråddes från detta namn då det var för geografiskt odefinierat. Handenterrassen vore det naturliga och mer informativa projektnamnet, alternativt Rudanterrassen. Dåvarande

ordföranden i stadsbyggnadsnämnden framhöll att detta bara var ett projektnamn som skulle ändras senare, ett prov på naiviteten hos Haninges politiker. För att förklara var terrassen ligger har kommunen sedan dess kontinuerligt fått göra ett tillägg till namnet på sin hemsida, "Haningeterrassen i centrala Handen", vilket är ett ypperligt bevis på hur misslyckat namnet är.

Dessutom har ett av de större partierna i sin valpropaganda lovat att skapa ett "Haninge City". Ett senare förslag är att döpa om Rudans naturreservat till Haninge Central Park. Kommer man att vilja döpa om t ex Dalarö till Haninge Waterfront och Årsta slott till Haninge Castle? Vill dessa anglofila omstörtare göra Haninge till ett eget Disneyland?

Den senaste lanseringen från kommunen är Haninge Stad, som kommunen bl a lanserar på väggar i köpcentret i Handen. Om syftet är att döpa om kommunen så torde det vara lönlöst. Endast någon enstaka kommun med tidigare stadsprivilegier har lyckats få regeringen, som är beslutande instans, att gå med på ett sådant byte till stad. Kommunen har tidigare profilerat sig som en skärgårdskommun, men tycks nu satsa på förtätad stadsmiljö.

Det unga och konstruerade namnet Haninge är väl mest och nationellt känt som Sveriges första kommun som lyckades gå i konkurs, om det tillåtits. Staten ingrep och tvångsstyrde kommunen under en längre tid tills ekonomin kom på fötter igen. Detta skulle kanske kunna vara ett motiv till ett byte av namn på kommunen.

Begreppet stad upphörde i samband med den senaste stora kommunreformen 1971. Varför den uppskattade skärgårds- och friluftskommunen Haninge ovillkorligen vill ha begreppet stad med i ett ortnamn är obegripligt och ger sken av någon form av mindervärdeskomplex.

Enligt uppgift från kommunens informationsavdelning skulle denna ort utgöras av Handen och Vega. I en bifogad karta över området har man därvid placerat Handen på västra sidan av järnvägen vilket torde vara ett beklagligt bevis för trovärdigheten i informationen. Var orterna däremellan skulle räknas in framgår inte.

Slutsats

Kännedomen om fakta och gällande regler och författningar i denna fråga tycks

vara bristfällig bland kommunens politiker som beslutar och bland kommunens handläggare som inte avstyr ett dåligt eller felaktigt agerande. Kommunens antagna policy i ortnamnsarbetet är föråldrad och innehåller idag inaktuella uppgifter om gällande lag.

Haninge är namnet på en slutlig sammanslagning 1972 av de tidigare kommunerna Dalarö, Västerhaninge och Österhaninge. Kommunen har inget definierat namngivet centrum. Orten Haninge är belägen utanför Linköping.

Handen har tidigare varit centralort, medan kommunen nu uppenbarligen vill eliminera ortnamnet till förmån för diverse uppslag såsom Haninge Centrum, Haninge City, Haninge Stad m m. Det statliga Lantmäteriet som är tillsynsmyndighet i dessa frågor torde knappast acceptera något av dessa förslag.

Förslag

Kommunens policy i ortnamnsfrågor är inaktuell och bör förnyas. Kommunen har även ett dokument "Namn- och adressnummervivning" enligt hemsidan daterad 14 januari 2016 där bl a kulturmiljölagen kallas för kulturminneslagen och har fel årtalsreferens. Detta dokument bör aktualiseras och inlemmas i en ny ortnamnspolicy,

- Utforma en ny. aktuell och utförlig policy för god ortnamnsred i Haninge kommun som ger tjänstemän och politiker råd och anvisningar i frågor rörande namnsättning av orter, platser m m samt bevarande av kommunens ortnamn. Klargör även i vad mån myndigheter såsom Lantmäteriet har en beslutande- samt tillsynsfunktion.
- Genomför sedan en informationsaktivitet som gör gällande lag och kommunens policy känd och diskuterad samt tillämpad i alla ärenden som berörs.
- Följ upp att politiker och tjänstemän tillämpar god ortnamnsred enligt gällande lag och kommunens policy samt stoppa och förhindra framtida missbruk enligt anförda exempel,

Handen den 28 augusti 2016

Dag Swenson

Dag Swenson

Malmvägen 12

136 38 HANDEN

08 7771494

0721 868764

dag.swenson@bredband.net